

Životní jubileum J. J. Diamanta

Dne 4. května tohoto roku se dožil sedmdesáti let MUDr. PhDr. Jiří J. Diamant, klinický neuropsycholog evropského významu. Od roku 1968 žije v Nizozemsku, ale své vzdělání získal v Československu a tam také strávil počátečních patnáct let své úspěšné profesní činnosti. Od roku 1953 patřil k mým blízkým spolupracovníkům a už tehdy jsem měl možnost poznat jeho výjimečné intelektové a pracovní předpoklady. Díky častým setkáním a rozmlouvám i na obecnější a více osobní témata jsem se postupně seznámil s jeho životním příběhem - s okolnostmi, které utvářely jeho charakter, volní vlastnosti a hodnotové orientace. Způsob, jakým se Jiří Diamant dokázal vyrovnat s nesnázemi a překážkami, které mu život postavil do cesty, vzbuzuje obdiv a úctu.

Ještě mu nebylo dvanáct let, když byl z Brna s celou svou rodinou pro židovský původ deportován - nejprve do terezínského ghetta a odtud po dvou letech do vyhlazovacího tábora Osvětim II - Birkenau. Čtrnácté narozeniny byly poslední, které Jiří prožil v blízkosti svých rodičů a mladšího bratra. Všichni tři zahynuli v červenci 1944 v plynové komoře. Po krátkodobém pracovním nasazení v osvětimském koncentračním táboře podstoupil Jiří v lednu 1945 pochod smrti. Do Buchenwaldu se dostal s těžkými omrzlinami nohou. Jako patnáctiletý přežil i druhý pochod smrti, který byl naštěstí po čtyřech dnech ukončen díky osvobození americkou armádou.

Po skončení války se vrátil do Československa, žil u vzdálených příbuzných a pilně se věnoval svému vzdělávání. Maturoval na reálném gymnáziu v Uherském Brodě a vysokoškolské studium psychologie a filozofie ukončil na Masarykově univerzitě v Brně. V roce 1953 byl přijat na místo klinického psychologa na psychiatrické klinice Karlovy univerzity v Praze, kde - vedle svědomité klinické práce s nemocnými - krystalizovaly i jeho zájmy badatelské. Od studijních let ho přitahovala problematika psychoterapie, zejména hypnózy, z klinické zkušenosti vytěžil úvahy o metodice psychodiagnostiky, zabýval se experimentálním studiem úzkosti a frustrace, spolupracoval na Freundově výzkumu homosexuality a na dalších výzkumných úkolech řešených na pražské psychiatrické klinice. Už na počátku šedesátých let se však projevil i jeho zájem o neuropsychologii, ve které později dosáhl významných vědeckých výsledků.

K tvořivé práci v oboru neuropsychologie, u nás v té době nedostatečně rozvíjené, byl dr. Diamant výborně disponován nejen svou inteligencí a svými pracovními a motivačními vlastnostmi, ale také svým dalším univerzitním vzděláním. Tehdejší děkan lékařské fakulty (původně lékař-fyziolog, později hlavně „politický a veřejný činitel“) totiž

požadoval, aby na fakultě zaměstnaní vysokoškolskáci-nejlékaři si rozšířili svou kvalifikaci o plnohodnotné medicínské vzdělání. K tomu také vytvořil takové objektivní podmínky, aby bylo možno - za předpokladu značného osobního nasazení - studovat při zaměstnání. Jiří Diamant se nabídnutých možností chopil, díky své inteligenci a pílí subjektivně náročné studium úspěšně absolvoval a v roce 1965 získal titul MUDr. Psychologii však zůstal věrný a pokračoval v dosavadní funkci na psychiatrické klinice v Praze. Kvalifikaci psychologa spolu s perfektní znalostí angličtiny uplatnil v letech 1966 a 1967 v Psychiatrické léčebně v Concordu, N. H., USA. Po tomto pracovním a studijním pobytu krátce působil jako vedoucí kabinetu lékařské a klinické psychologie ILF v Praze, konkrétně do té doby, než do jeho pracovních i životních plánů opět zasáhla „vyšší moc“.

Nová kapitola v životním příběhu MUDr. PhDr. J. Diamanta začala vpádem vojsk Varšavské smlouvy do Československa. V září 1968 odcestoval s rodinou do Nizozemska, kde získal místo vědeckého pracovníka a později docenta na klinickém oddělení psychologické fakulty univerzity v Amsterdamu. Díky speciálnímu nadání na řeči si brzy rozšířil své jazykové znalosti o holandštinu, a tak se mohl po dvou letech znovu vrátit k práci s nemocnými. V Psychiatrickém centru Sv. Willibrorda v Heiloo pracoval nejprve jako klinický psycholog a neuropsycholog, ale už po roce mu byla svěřena odpovědná funkce vedoucího oddělení klinické psychologie s patnácti pracovníky. Zde se mohl plně věnovat své lásce - klinické neuropsychologii. Emigrací se mu také otevřel svět a mohl navázat na návštěvy u předních neuropsychologů (H. L. Teubera, A. L. Bentona a R. M. Reitana), které uskutečnil už za svého dřívějšího pobytu v USA. Mimo jiné se v roce 1973 zúčastnil workshopu, pořádaného R. M. Reitanem v San Diegu, a poté se u něj v Seattlu šest týdnů vzdělával v neuropsychologické diagnostice. Teoretické poznatky a praktické zkušenosti zhodnotil v metodice syntetizující americký a ruský (Luriúv) přístup k neuropsychologické diagnostice. Z osobitých přínosů je snad nejvýznamnější důkladně propracovaný systém kognitivní rehabilitace a treninku. V něm - jako jeden z prvních - využil možností, která poskytují počítačová média.

Výsledky své vědecké práce a své klinické zkušenosti zveřejnil J. J. Diamant v téměř stovce článků v odborných časopisech, dále na vědeckých konferencích a kongresech, pořádaných v různých světových centrech, a samozřejmě i ve svých univerzitních přednáškách, včetně kurzů na Masarykově univerzitě v Brně a Karlově univerzitě v Praze. Pozoruhodné jsou i jeho publikace vztahující se k ne-

medicínským oblastem, jako jsou psychologické aspekty emigrace, zkušenosti z koncentračního tábora, glosy k politické situaci a jiné.

Jestliže se v bohatých výsledcích vědecké práce odráží Diamantův mimořádný intelekt a pracovitost, pak jeho zaměření na „revalidaci“ nemocných s poškozeným mozkiem, nebo alespoň na úlevu a zmírnění jejich potíží, dokládá jeho základní humanistický postoj, kterým neotrásly ani tragické zážitky z období vlastního dospívání. Není nadsázkou, že Jiří Diamant je živým dokladem vlastnosti,

kterou S. C. Kobasa označila jako „hardiness“ nebo A. Antonovsky jako „sense of coherence“. Nutno ovšem připomenout, že na jubilantově relativním zdraví má zásluhu i jeho žena Jaroslava. Jiří s Jaroslavou tvoří už 44 let vpravdě lidskou dvojici vzájemně se respektujících individuí, kde každý je pro toho druhého oporou a ochráncem. Vychovali dvě dcery, obě vystudovaly medicínu a obě jsou, byť každá v jiném směru, ve svém povolání úspěšné. Přejme tedy Jiřímu i Jarce, aby jejich společný životní příběh pokračoval v maximální možné pohodě.

Jan Srnec

ČESKÁ LÉKAŘSKÁ SPOLEČNOST J. E. PURKYNĚ KONGRESOVÉ CENTRUM

Česká lékařská společnost J. E. Purkyně má mnoholetou úspěšnou tradici v pořádání domácích i mezinárodních kongresů, symposií, konferencí a dalších odborných setkání. Tým pracovníků kongresového centra spolupracuje při své činnosti se všemi odděleními sekretariátu ČLS JEP v Lékařském domě, udržuje přímý kontakt s odbornými společnostmi a spolky lékařů a využívá rozsáhlých kontaktů se zahraničními odborníky. To umožňuje poskytovat profesionální služby na vysoké úrovni za mimořádně výhodných finančních podmínek pro organizátory akcí.

Kongresové centrum ČLS JEP nabízí a zajišťuje:

- Komplexní organizaci kongresů, symposií a konferencí včetně zajištění vhodných prostor
- Propagaci akcí v tuzemských a zahraničních odborných časopisech a jiném tisku s využitím bohaté databáze
- Vedení účetní agendy akcí
- Grafické návrhy i tisk kongresových materiálů
- Audiovizuální a tlumočnické služby
- Organizaci zajímavých kulturních a společenských programů pro účastníky akcí i doprovodné osoby
- Vhodné, cenově rozmanité ubytování pro účastníky akcí
- Organizaci doprovodných výstav našich i zahraničních firem

Bližší informace rádi poskytneme telefonicky i osobně. Jsme připraveni být vaším spolehlivým partnerem při organizaci vašich odborných akcí.

Kontakt:

KONGRESOVÉ CENTRUM ČLS JEP
Sokolská 31, 120 26 Praha 2
Tel.: 02/297271, 296889
Fax: 02/294610
E-mail: senderova@cls.cz
<http://congress.cls.cz>